JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

CHUO CHA ELIMU YA BIASHARA (CBE) TANZANIA

College of Business Education Tanzania

KATALOGI YA KOZI FUPI 23 ZA MAFUNZO

KWA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA (LGAs) TANZANIA

Kipindi: Julai 2026 – Juni 2027

UTANGULIZI

Chuo cha Elimu ya Biashara (CBE) Tanzania kinatoa furaha ya kuwasilisha Katalogi hii ya Kozi Fupi 23 zilizoundwa mahsusi kwa ajili ya kuimarisha uwezo wa watumishi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa (LGAs) Tanzania. Kozi hizi zimeandaliwa kwa kuzingatia mapungufu yaliyoainishwa na Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG), tathmini za utendaji za TAMISEMI, Sheria mbalimbali za Serikali, na mahitaji ya sasa ya maboresho ya utoaji huduma katika halmashauri nchini.

Chuo cha Elimu ya Biashara (CBE) Tanzania, kama taasisi inayojihusisha na maendeleo ya biashara, usimamizi wa fedha, na utawala wa umma, ina uwezo mkubwa wa kutoa mafunzo yenye ubora wa hali ya juu. Kila kozi imepangwa kwa makini ikiwa na mada zinazoeleweka, matokeo yanayopimika na mbinu za ufundishaji zinazojumuisha mifano halisi kutoka Tanzania.

Katika toleo hili, Chuo kimeongeza kozi tatu mpya zinazoendana na mwelekeo wa sasa wa Serikali: Uchumi wa Buluu (Blue Economy), Ushirikiano kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi (PPP), pamoja na Kazi na Wajibu wa Madalali wa Biashara katika sekta za magari, nyumba na ardhi, na masoko ya mazao.

Mafunzo yanaweza kutolewa katika Campasi zetu za Dar es Salaam, Dodoma, Mwanza na Mbeya, pamoja na maeneo mengine yatakayotangazwa kulingana na mahitaji ya halmashauri.

SEHEMU YA KWANZA: KATALOGI YA KOZI – MADA NA MATOKEO

Jedwali lifuatalo linaonyesha kozi zote 23 pamoja na mada zinazofundishwa, matokeo yanayotarajiwa, washiriki wanaolengwa, muda wa mafunzo, gharama na sababu ya msingi inayounganisha na maelekezo ya Serikali na matokeo ya ukaguzi uliofanywa na CAG.

Na.	Jina la Kozi	Washiriki Wanaolengwa	Mada Zinazofundishwa	Matokeo Yanayotarajiwa	Muda & Gharama	Sababu ya Msingi (CAG & Serikali)
1	**Usimamizi wa Mikopo ya Wajasiriamali na Vikundi vya Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu**	Maafisa Maendeleo ya Jamii, Maafisa Ushirika, Maafisa Biashara, Watendaji wa Kata, Wahasibu na Waratibu wa Mikopo	1. Mfumo wa kisheria wa mikopo ya serikali za mitaa 2. Utaratibu wa utoaji, ufuatiliaji na urejeshaji wa mikopo 3. Vigezo vya ustahili na tathmini ya maombi ya mikopo 4. Usimamizi wa Mfuko wa Wanawake na Vijana (10%) 5. Uundaji na usimamizi wa vikundi vya wanawake, vijana na watu wenye ulemavu 6. Ukusanyaji na udhibiti wa daftari la madeni 7. Matumizi ya mfumo wa LGRCIS katika usimamizi wa mikopo 8. Udhibiti wa ndani na ukaguzi wa mfuko wa mikopo	1. Washiriki wataweza kusimamia mikopo kwa kufuata taratibu sahihi za kisheria 2. Wataweza kupunguza upotevu wa fedha za mikopo kwa asilimia kubwa 3. Wataweza kuunda na kusimamia vikundi vya ufanisi vya wanawake na vijana 4. Wataweza kutoa taarifa sahihi za mikopo kwa mamlaka husika 5. Halmashauri zitapata angalau 80% ya mikopo iliyotolewa kurejeshwa kwa wakati	**4 Siku** TZS 540,000/=	CAG amebainisha mapungufu makubwa katika usimamizi wa Mfuko wa 10% wa Wanawake na Vijana. Waraka wa Hazina Na. 2/2022 unasisitiza uwajibikaji kamili wa fedha hizi.
2	**Usimamizi wa Ukusanyaji wa Mapato na Uimarishaji wa Vyanzo vya Mapato ya Halmashauri**	Maafisa Mapato, Wahasibu, Wakuu wa Fedha, Wakaguzi wa Ndani na Watendaji wa Kata	1. Vyanzo vya mapato ya halmashauri – aina na mifumo 2. Sheria na kanuni za ukusanyaji wa mapato ya mitaa 3. Matumizi ya mfumo wa GePG katika ukusanyaji wa mapato 4. Mikakati ya kupanua wigo wa ukusanyaji wa mapato 5. Udhibiti wa ndani wa ukusanyaji wa mapato 6. Ushirikiano kati ya idara za mapato na fedha 7. Uchambuzi na tathmini ya utendaji wa ukusanyaji wa mapato 8. Mifano bora kutoka halmashauri zilizofanikiwa	1. Washiriki wataweza kutambua na kutumia vyanzo vipya vya mapato 2. Wataweza kupunguza upotevu wa mapato kwa kutumia mifumo ya kidijitali 3. Wataweza kuandika mipango imara ya ukusanyaji wa mapato 4. Halmashauri zitaongeza ukusanyaji wa mapato kwa asilimia 20-30 5. Wataweza kuandaa taarifa sahihi za mapato kwa wakati	**4 Siku** TZS 540,000/=	CAG anaripoti upotevu wa mapato katika LGAs nyingi kutokana na udanganyifu. PO-RALG imetoa maelekezo ya kuimarisha mifumo ya ukusanyaji kupitia LGRCIS na GePG.
3	**Mipango Mkakati, Bajeti na Usimamizi wa Utendaji**	Maafisa Mipango, Maafisa Bajeti, Wakuu wa Idara na Wakurugenzi wa Halmashauri	1. Dhana na kanuni za mipango mkakati katika LGAs 2. Mfumo wa MTEF (Medium Term Expenditure Framework) 3. Uunganisho wa mipango ya halmashauri na FYDP III na SDGs 4. Bajeti inayozingatia matokeo (Results-Based Budgeting) 5. Ufuatiliaji wa utekelezaji wa bajeti na mipango 6. Zana za usimamizi wa utendaji (Balanced Scorecard) 7. Uandishi wa taarifa za utekelezaji wa mpango mkakati 8. Tathmini ya athari za mipango ya maendeleo	1. Washiriki wataweza kuandaa mipango mkakati inayoounganika na bajeti 2. Wataweza kuandika bajeti zinazozingatia matokeo yanayopimika 3. Wataweza kufuatilia na kutathmini utekelezaji wa mipango 4. Halmashauri zitaandaa bajeti zinazoounganika na MTEF kwa ufanisi 5. Wataweza kuandaa taarifa za utendaji zinazokidhi mahitaji ya TAMISEMI	**4 Siku** TZS 540,000/=	Tathmini za TAMISEMI zinaonyesha halmashauri nyingi hazifanyi mipango inayounganisha MTEF na FYDP III. Serikali inasisitiza mipango ya kimkakati inayozingatia SDGs.
4	**Usimamizi wa Ununuzi wa Umma na Mikataba**	Maafisa Manunuzi, Wahandisi, Wahasibu, Wanasheria na Wajumbe wa Bodi za Zabuni	1. Mfumo wa kisheria wa ununuzi wa umma – Sheria Na. 7/2011 na Kanuni za 2013 2. Mbinu za ununuzi – ushindani wa wazi, mdogo na moja kwa moja	1. Washiriki wataweza kufanya ununuzi kwa kufuata sheria na kanuni zote 2. Wataweza kuandika na kusimamia mikataba yenye thamani ya pesa	**4 Siku** TZS 540,000/=	CAG huonyesha mara kwa mara ukiukwaji wa Sheria ya Ununuzi Na. 7/2011. Mikataba mingi

Na.	Jina la Kozi	Washiriki Wanaolengwa	Mada Zinazofundishwa	Matokeo Yanayotarajiwa	Muda & Gharama	Sababu ya Msingi (CAG & Serikali)
			3. Kazi na majukumu ya Bodi ya Zabuni katika halmashauri **4.** Uandishi na usimamizi wa mikataba ya ugavi **5.** Tathmini ya zabuni na uchaguzi wa mzabuni **6.** Matumizi ya mfumo wa PPRA e-Procurement **7.** Ukaguzi wa mikataba na usimamizi wa migogoro **8.** Adhabu na hatua za kisheria kwa ukiukwaji wa sheria	**3.** Bodi za zabuni zitafanya kazi kwa uwazi na uwajibikaji **4.** Upotevu wa fedha za ununuzi utapungua kwa kiasi kikubwa **5.** Wataweza kutumia mfumo wa e-Procurement wa PPRA kwa ufanisi		haina thamani ya pesa na manunuzi yanafanywa bila ushindani wa kweli.
5	**TEHAMA na Mabadiliko ya Kidijitali katika Serikali za Mitaa**	Maafisa TEHAMA, Maafisa Utawala, Maafisa Mipango na Wakuu wa Idara	**1.** Mifumo ya TEHAMA inayotumiwa katika serikali za mitaa **2.** Utekelezaji wa mabadiliko ya kidijitali – mikakati na changamoto **3.** Mfumo wa LGRCIS, HCMIS, PLANREP na PlanRep 3.0 **4.** Usalama wa data na taarifa za serikali (Cybersecurity) **5.** Matumizi ya simu janja na programu za serikali **6.** Uimarishaji wa mtandao na miundombinu ya TEHAMA **7.** Mafunzo ya msingi ya kompyuta kwa watumishi wa serikali	**1.** Washiriki wataweza kutumia mifumo ya TEHAMA ya serikali kwa ufanisi **2.** Wataweza kuongoza mabadiliko ya kidijitali katika ofisi zao **3.** Usalama wa data na nyaraka za kidijitali utaimarishwa **4.** Halmashauri zitapunguza matumizi ya karatasi na kuharakisha utoaji wa huduma **5.** Wataweza kufunza wenzao msingi wa TEHAMA ya serikali	**3 Siku** TZS 540,000/=	Mkakati wa Taifa wa Dijitali (2021-2031) unahitaji halmashauri kuendesha mifumo ya kidijitali. TAMISEMI inaonyesha utekelezaji mdogo wa TEHAMA katika LGAs.
6	**Ufuatiliaji na Tathmini (M&E) ya Miradi na Programu za Maendeleo**	Maafisa Mipango, Waratibu wa Miradi, Maafisa Elimu na Afya	**1.** Dhana na umuhimu wa Ufuatiliaji na Tathmini (M&E) **2.** Uundaji wa mfumo wa M&E kwa mradi au programu **3.** Viashiria vya utendaji (KPIs) – namna ya kuvipanga na kuvipima **4.** Ukusanyaji na uchambuzi wa data za ufuatiliaji **5.** Uandishi wa taarifa za M&E kwa wadau mbalimbali **6.** Tathmini ya athari za miradi ya maendeleo **7.** Matumizi ya zana za kidijitali katika M&E **8.** Mfumo wa PLANREP na ufuatiliaji wa bajeti	**1.** Washiriki wataweza kuunda na kuendesha mifumo ya M&E ya ufanisi **2.** Wataweza kupanga viashiria sahihi vya utendaji kwa miradi **3.** Wataweza kukusanya, kuchambua na kutafsiri data za ufuatiliaji **4.** Taarifa za utekelezaji wa miradi zitaandaliwa kwa ubora na wakati **5.** Halmashauri zitaboresha utekelezaji wa miradi kupitia mfumo bora wa M&E	**4 Siku** TZS 540,000/=	PO-RALG inasisitiza mfumo imara wa M&E kwa miradi yote. CAG amebaini upungufu wa ufuatiliaji na ripoti za utekelezaji wa miradi katika halmashauri.
7	**Matumizi ya Mifumo ya Kielektroniki ya Ukusanyaji wa Mapato (LGRCIS na GePG)**	Maafisa Mapato, Wahasibu, Maafisa TEHAMA na Wakusanya Mapato	**1.** Muundo na utendaji wa mfumo wa LGRCIS **2.** Usajili wa vyanzo vya mapato kwenye LGRCIS **3.** Matumizi ya GePG (Government e-Payment Gateway) **4.** Uzalishaji wa stakabadhi za kielektroniki na udhibiti wake **5.** Ufuatiliaji wa makusanyo ya mapato kwa wakati halisi **6.** Utatuzi wa matatizo ya kawaida ya mfumo **7.** Usalama na uwazi katika matumizi ya mifumo ya kidijitali	**1.** Washiriki wataweza kutumia LGRCIS na GePG kwa ujuzi kamili **2.** Ukusanyaji wa mapato utakuwa wa uwazi zaidi na kupunguza upotevu **3.** Stakabadhi za kielektroniki zitatumika badala ya stakabadhi za mkono **4.** Taarifa za mapato zitapatikana kwa wakati halisi **5.** Halmashauri zitakuwa na rekodi sahihi za makusanyo yote ya mapato	**3 Siku** TZS 540,000/=	Maelekezo ya Wizara ya Fedha (2020) yanahitaji halmashauri zote kutumia LGRCIS na GePG. CAG zinaonyesha mifumo hii haijatekelezwa kikamilifu katika halmashauri nyingi.

Na.	Jina la Kozi	Washiriki Wanaolengwa	Mada Zinazofundishwa	Matokeo Yanayotarajiwa	Muda & Gharama	Sababu ya Msingi (CAG & Serikali)
8	**Usimamizi wa Miradi na Uhamasishaji wa Rasilimali za Maendeleo**	Maafisa Mipango, Wakurugenzi, Wakuu wa Idara na Waratibu wa Miradi	**1.** Mzunguko wa mradi – hatua zote kuanzia dhana hadi tathmini **2.** Mbinu za uhamasishaji wa rasilimali kutoka serikali kuu na wafadhili **3.** Uandishi wa maombi ya ufadhili na ruzuku (Grant Proposals) **4.** Usimamizi wa fedha za miradi na uwajibikaji **5.** Programu muhimu za ufadhili – EU, UN, World Bank, AfDB **6.** Mazungumzo na ushirikiano na wafadhili (Donor Relations) **7.** Taarifa za utekelezaji na za fedha kwa wafadhili **8.** Usimamizi wa hatari katika utekelezaji wa miradi	**1.** Washiriki wataweza kusimamia mzunguko kamili wa mradi kwa ufanisi **2.** Wataweza kuandika maombi ya ufadhili yanayovutia wafadhili **3.** Halmashauri zitaongeza uwezo wa kupata rasilimali za nje **4.** Wataweza kutoa taarifa sahihi za fedha kwa wafadhili na mamlaka **5.** Miradi itatekelezwa ndani ya wakati na bajeti iliyopangwa	**4 Siku** TZS 540,000/=	FYDP III na SDGs zinahitaji LGAs kuwa na uwezo wa kusimamia miradi. Tathmini zinaonyesha upungufu wa uwezo katika uhamasishaji wa rasilimali za nje.
9	**Usimamizi wa Rasilimali Watu, Uongozi na Utendaji katika Utumishi wa Umma**	Maafisa Utumishi, Wakuu wa Idara, Watendaji wa Kata na Tarafa	**1.** Sheria ya Utumishi wa Umma Na. 8/2002 na kanuni zake **2.** Upangaji wa rasilimali watu na mahitaji ya idara **3.** Tathmini ya utendaji wa watumishi (OPRAS/PAS) **4.** Mafunzo na maendeleo ya watumishi **5.** Usimamizi wa nidhamu na malalamiko ya watumishi **6.** Uongozi bora na motisha ya watumishi wa umma **7.** Usimamizi wa likizo, mishahara na posho **8.** Mfumo wa HCMIS na usimamizi wa taarifa za watumishi	**1.** Washiriki wataweza kusimamia rasilimali watu kwa kufuata sheria **2.** Wataweza kufanya tathmini sahihi ya utendaji wa watumishi **3.** Wataweza kushughulikia nidhamu na malalamiko kwa haki **4.** Utendaji wa watumishi utaimarishwa kupitia mfumo bora wa tathmini **5.** Halmashauri zitapunguza malalamiko yanayohusiana na rasilimali watu	**4 Siku** TZS 540,000/=	Sheria ya Utumishi wa Umma Na. 8/2002 inahitaji usimamizi bora wa watumishi. TAMISEMI inaonyesha changamoto za utendaji na ukosefu wa uwajibikaji katika LGAs.
10	**Usimamizi wa Kumbukumbu, Nyaraka na Utawala Bora**	Maafisa Utawala, Maafisa Kumbukumbu, Watendaji wa Kata, Tarafa na Vijiji	**1.** Sheria ya Kumbukumbu za Serikali Na. 3/2002 **2.** Uainishaji na upangaji wa kumbukumbu za serikali **3.** Mifumo ya kuhifadhi na kulinda nyaraka muhimu **4.** Usimamizi wa kumbukumbu za kielektroniki **5.** Uharibifu wa kumbukumbu zisizohitajika (Disposal) **6.** Uwazi na uhuru wa habari katika utawala bora **7.** Hifadhi salama ya kumbukumbu dhidi ya uharibifu	**1.** Washiriki wataweza kusimamia kumbukumbu kwa kufuata sheria **2.** Nyaraka muhimu za serikali zitahifadhiwa salama na kupatikana kwa urahisi **3.** Wataweza kutekeleza mfumo wa kumbukumbu za kielektroniki **4.** CAG atapata kumbukumbu kamili wakati wa ukaguzi **5.** Halmashauri zitaboresha uwazi na uwajibikaji kupitia kumbukumbu bora	**3 Siku** TZS 540,000/=	Sheria ya Kumbukumbu za Serikali Na. 3/2002 inahitaji usimamizi bora. CAG anaonyesha upungufu wa usimamizi wa kumbukumbu ambao unazuia uwajibikaji.
11	**Kuimarisha Mfumo wa Ukaguzi wa Ndani, Usimamizi wa Hatari na Udhibiti wa Ndani**	Wakaguzi wa Ndani, Wahasibu, Wasimamizi wa Mali na Wakuu wa Fedha	**1.** Misingi ya ukaguzi wa ndani – dhana, kanuni na maadili **2.** Uandishi wa mpango wa ukaguzi wa ndani wa mwaka **3.** Mbinu za ukaguzi wa ndani – hatua na zana **4.** Usimamizi wa hatari (Risk Management) katika LGAs **5.** Udhibiti wa ndani wa fedha na rasilimali **6.** Uandishi wa taarifa za ukaguzi wa ndani	**1.** Wakaguzi wa ndani wataweza kufanya ukaguzi wa kiwango cha kimataifa **2.** Halmashauri zitakuwa na mfumo imara wa kusimamia hatari **3.** Wataweza kutoa taarifa sahihi na mapendekezo ya manufaa **4.** Udhibiti wa ndani utaimarishwa kupunguza ukiukwaji wa kifedha	**4 Siku** TZS 540,000/=	CAG anaendelea kubaini udhibiti dhaifu wa ndani katika LGAs. Waraka wa Hazina Na. 3/2017 unasisitiza mfumo imara wa ukaguzi wa ndani kama nguzo ya uwajibikaji.

Na.	Jina la Kozi	Washiriki Wanaolengwa	Mada Zinazofundishwa	Matokeo Yanayotarajiwa	Muda & Gharama	Sababu ya Msingi (CAG & Serikali)
			7. Ufuatiliaji wa utekelezaji wa mapendekezo ya ukaguzi **8.** Ushirikiano kati ya ukaguzi wa ndani na CAG	**5.** Mapungufu yaliyoainishwa na CAG yatashughulikiwa kwa ufanisi		
12	**Usimamizi wa Shule katika Enzi ya Kidijitali**	Wakuu wa Shule, Maafisa Elimu, Wathibiti Ubora na Bodi za Shule	**1.** Uongozi na usimamizi bora wa shule za serikali **2.** Usimamizi wa fedha za capitation grants – taratibu na udhibiti **3.** Matumizi ya EMIS (Education Management Information System) **4.** Usimamizi wa walimu – tathmini ya utendaji na maendeleo **5.** Ushirikiano na Bodi za Shule na wadau wa elimu **6.** Udhibiti wa ubora wa elimu na tathmini za wanafunzi **7.** Usimamizi wa miundombinu ya shule na rasilimali **8.** Taarifa za utekelezaji kwa Maafisa Elimu wa Halmashauri	**1.** Wakuu wa shule wataweza kusimamia shule kwa ufanisi na uwajibikaji **2.** Fedha za capitation grants zitatumika kwa mujibu wa kanuni na miongozo **3.** Wataweza kutumia EMIS kukusanya na kutoa taarifa sahihi **4.** Ubora wa elimu utaimarishwa kupitia usimamizi bora **5.** Bodi za shule zitafanya kazi ipasavyo kusimamia rasilimali za shule	**4 Siku** TZS 540,000/=	Sera ya Elimu ya 2014 inasisitiza uongozi bora wa shule. TAMISEMI imegundua mapungufu ya usimamizi wa fedha za capitation grants katika shule za msingi na sekondari.
13	**Uongozi wa Maadili, Uwazi na Utawala Bora katika Serikali za Mitaa**	Madiwani, Watendaji wa Kata, Tarafa na Vijiji, pamoja na Wakurugenzi	**1.** Maadili ya utumishi wa umma na mwongozo wa tabia **2.** Sheria ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa Na. 11/2007 **3.** Dhana ya uwazi na uwajibikaji katika utawala wa umma **4.** Mgongano wa maslahi – utambuzi na usimamizi wake **5.** Taratibu za kutoa taarifa za rushwa na ulinzi wa wasimamizi **6.** Kanuni za utawala bora (Good Governance Principles) **7.** Ushiriki wa wananchi katika maamuzi ya serikali za mitaa	**1.** Washiriki wataweza kutambua na kuepuka vitendo vya rushwa **2.** Utawala wa uwazi utaimarishwa katika halmashauri **3.** Viongozi watafanya maamuzi kwa kuzingatia maadili ya utumishi **4.** Halmashauri zitapunguza malalamiko ya rushwa kutoka kwa wananchi **5.** Utamaduni wa uwajibikaji na uwazi utajengwa katika ofisi za serikali	**3 Siku** TZS 540,000/=	Sheria ya Kuzuia Rushwa Na. 11/2007 inahitaji utekelezaji madhubuti. TAKUKURU na CAG wamebaini vitendo vya rushwa na ukosefu wa uwazi katika LGAs.
14	**Usimamizi wa Miradi ya Ujenzi kwa Kutumia Force Account**	Wahandisi, Mafundi Sanifu, Maafisa Manunuzi na Wahasibu	**1.** Mwongozo wa Serikali wa Force Account – masharti na matumizi **2.** Maamuzi ya kutumia Force Account dhidi ya Mkandarasi **3.** Upangaji na ukadiriaji wa gharama za mradi wa Force Account **4.** Usimamizi wa wafanyakazi na vifaa vya ujenzi **5.** Udhibiti wa ubora wa ujenzi na usimamizi wa wakati **6.** Taratibu za fedha na manunuzi katika Force Account **7.** Ukaguzi wa miradi ya Force Account na matayarisho ya taarifa **8.** Mifano ya miradi iliyofanikiwa na mafunzo yaliyopatikana	**1.** Washiriki wataweza kusimamia miradi ya Force Account kwa ufanisi **2.** Wataweza kupanga na kukadiri gharama za ujenzi kwa usahihi **3.** Upotevu wa fedha katika miradi ya Force Account utapungua **4.** Ubora wa ujenzi utaimarishwa kupitia usimamizi bora **5.** Wataweza kutoa taarifa sahihi za utekelezaji wa miradi	**4 Siku** TZS 540,000/=	CAG zinaonyesha udhaifu mkubwa katika usimamizi wa miradi ya Force Account. Mwongozo wa PPRA (2017) unahitaji halmashauri kufuata taratibu sahihi ili kuzuia upotevu wa fedha.

Na.	Jina la Kozi	Washiriki Wanaolengwa	Mada Zinazofundishwa	Matokeo Yanayotarajiwa	Muda & Gharama	Sababu ya Msingi (CAG & Serikali)
15	**Matumizi ya Takwimu na Uchambuzi wa Data katika Maamuzi ya Serikali**	Maafisa Takwimu, Mipango, Elimu, Afya na TEHAMA	1. Misingi ya takwimu na uchambuzi wa data kwa watumishi wa umma 2. Ukusanyaji wa data – mbinu, zana na ubora wa data 3. Matumizi ya Excel na programu za kisasa za uchambuzi wa data 4. Uwasilishaji wa data kwa njia ya maelezo na michoro 5. Takwimu za maendeleo ya jamii – viashiria na mifumo ya kupima 6. Mfumo wa NBS na ukusanyaji wa takwimu za kitaifa na za mitaa 7. Uchambuzi wa data kwa ajili ya mipango ya halmashauri 8. Maamuzi yanayotegemea ushahidi (Evidence-Based Decision Making)	1. Washiriki wataweza kukusanya na kuchambua data kwa usahihi 2. Wataweza kutumia zana za kidijitali kwa uchambuzi wa data 3. Maamuzi ya halmashauri yatategemea data na ushahidi 4. Wataweza kuwasilisha matokeo ya uchambuzi kwa wadau mbalimbali 5. Ubora wa taarifa za takwimu za halmashauri utaimarishwa	**4 Siku** TZS 540,000/=	Mkakati wa Kitaifa wa Takwimu (2021-2031) unasisitiza maamuzi yanayotegemea data. TAMISEMI imegundua udhaifu katika ukusanyaji na uchambuzi wa data ya utendaji katika halmashauri.
16	**Uandishi wa Andiko la Mradi na Upatikanaji wa Ruzuku za Maendeleo**	Maafisa Mipango, Waratibu wa Miradi, Wakuu wa Idara na Wakurugenzi	1. Muundo na vipengele vya andiko bora la mradi 2. Uchambuzi wa tatizo na utambuzi wa wadau (Stakeholder Analysis) 3. Mfumo wa Logical Framework (LogFrame) na nadharia ya mabadiliko 4. Uandishi wa malengo, matokeo na viashiria vya mradi 5. Uandishi wa bajeti ya mradi na maelezo ya matumizi 6. Fursa za ruzuku – UN Agencies, EU, GEF, bilateral donors 7. Uwasilishaji na mazungumzo ya awali na wafadhili 8. Makosa ya kawaida katika maombi na jinsi ya kuyaepuka	1. Washiriki wataweza kuandika andiko zuri la mradi linalolingana na viwango vya kimataifa 2. Wataweza kutumia mfumo wa LogFrame kwa ujuzi kamili 3. Halmashauri zitaongeza mafanikio ya kupata ruzuku za maendeleo 4. Wataweza kuwasiliana kwa ufanisi na wafadhili wa kimataifa 5. Idadi ya miradi inayofadhiliwa na wafadhili wa nje itaongezeka	**4 Siku** TZS 540,000/=	PO-RALG inasisitiza uwezo wa LGAs kushindana kupata ruzuku za kimataifa. Upungufu wa uwezo wa uandishi wa miradi umesababisha LGAs kushindwa kunufaika na fursa za ufadhili.
17	**Huduma Bora kwa Wateja na Mawasiliano katika Sekta ya Umma**	Watendaji wa Kata, Maafisa Utawala, Maafisa Mapato na Watumishi wa Front Desk	1. Dhana ya huduma bora kwa mteja katika sekta ya umma 2. Haki za mwananchi na wajibu wa mtumishi wa umma 3. Mawasiliano madhubuti – ya mdomo, maandishi na kidijitali 4. Kushughulikia malalamiko ya wateja kwa ufanisi 5. Mfumo wa Mkataba wa Huduma kwa Wananchi (Citizens Charter) 6. Mazingira bora ya utoaji huduma – ofisi na tabia ya watumishi 7. Mwongozo wa Serikali wa muda wa utoaji huduma	1. Washiriki wataweza kutoa huduma bora zinazokidhi matarajio ya wananchi 2. Malalamiko ya wananchi kuhusu huduma duni yatapungua 3. Wataweza kushughulikia malalamiko kwa heshima na haraka 4. Ofisi za halmashauri zitaboresha mazingira ya utoaji huduma 5. Imani ya wananchi kwa serikali za mitaa itaimarishwa	**3 Siku** TZS 540,000/=	Mwongozo wa Huduma kwa Mteja wa Serikali (2013) unahitaji ubora wa huduma. TAMISEMI inaonyesha malalamiko ya wananchi kuhusu ubora duni wa huduma katika LGAs.
18	**Usimamizi wa Mali za Umma na Mfumo wa**	Wasimamizi wa Mali, Wahasibu, Wakaguzi wa Ndani na Maafisa Ugavi	1. Mfumo wa kisheria wa usimamizi wa mali za umma 2. Usajili na upigaji alama (tagging) wa mali za serikali	1. Washiriki wataweza kusimamia mali za umma kwa kufuata sheria na kanuni	**4 Siku** TZS 540,000/=	CAG zinaonyesha upotevu wa mali za umma na usimamizi mbaya katika LGAs.

Na.	Jina la Kozi	Washiriki Wanaolengwa	Mada Zinazofundishwa	Matokeo Yanayotarajiwa	Muda & Gharama	Sababu ya Msingi (CAG & Serikali)
	Serikali wa Usimamizi wa Mali		**3.** Mfumo wa GAMAS (Government Asset Management System) **4.** Udhibiti wa hazina – mapokezi, uhifadhi na utoaji **5.** Tathmini ya hali ya mali na utunzaji wa rekodi **6.** Uuzaji na uondoaji wa mali ambazo hazifai (Disposal) **7.** Ukaguzi wa mali na matayarisho ya taarifa za kila mwaka **8.** Kuzuia upotevu na wizi wa mali za umma	**2.** Rekodi sahihi za mali za halmashauri zitaandaliwa na kutunzwa **3.** Upotevu wa mali za umma utapungua kwa kiasi kikubwa **4.** Wataweza kutumia mfumo wa GAMAS kwa ufanisi kamili **5.** CAG atapata orodha kamili na sahihi ya mali wakati wa ukaguzi		Waraka wa Hazina Na. 10 unahitaji usimamizi sahihi wa mali zote za umma.
19	**Usimamizi wa Mazingira, Mabadiliko ya Tabianchi na Ustahimilivu wa Jamii**	Maafisa Mazingira, Maafisa Kilimo, Mifugo, Uvuvi, Mipango na Maendeleo ya Jamii	**1.** Sheria ya Mazingira Na. 20/2004 na jukumu la LGAs **2.** Athari za mabadiliko ya tabianchi kwa halmashauri za Tanzania **3.** Mkakati wa Kitaifa wa Mabadiliko ya Tabianchi (2021-2026) **4.** Tathmini ya athari za mazingira (EIA) na jukumu la LGAs **5.** Usimamizi endelevu wa ardhi, maji na misitu **6.** Hatua za kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi (Adaptation) **7.** Uhamasishaji wa jamii kuhusu utunzaji wa mazingira **8.** Fursa za ufadhili wa miradi ya mazingira na tabianchi **9.** Uchumi wa Buluu (Blue Economy) na matumizi endelevu ya rasilimali za maji katika halmashauri	**1.** Washiriki wataweza kutekeleza sheria ya mazingira katika maeneo yao **2.** Wataweza kupanga na kutekeleza hatua za kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi **3.** Halmashauri zitajumuisha masuala ya mazingira katika mipango ya maendeleo **4.** Wataweza kuhamasisha jamii kushiriki katika utunzaji wa mazingira **5.** Wataweza kupata ufadhili wa miradi ya mazingira na tabianchi **6.** Wataweza kujumuisha kanuni za Uchumi wa Buluu katika usimamizi endelevu wa rasilimali za maji	**4 Siku** TZS 540,000/=	Sheria ya Mazingira Na. 20/2004 na Mkakati wa Kitaifa wa Mabadiliko ya Tabianchi (2021-2026) unahitaji LGAs kutekeleza hatua za kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi. Serikali pia inasisitiza Uchumi wa Buluu kama eneo jipya la maendeleo endelevu.
20	**Uongozi wa Serikali za Mitaa na Usimamizi wa Migogoro katika Jamii**	Madiwani, Watendaji wa Vijiji, Kata na Tarafa, Wenyeviti wa Serikali za Vijiji na Wakuu wa Idara	**1.** Muundo wa kisheria wa serikali za mitaa Tanzania **2.** Majukumu na mamlaka ya madiwani, watendaji na wenyeviti wa vijiji **3.** Mifano ya uongozi bora – sifa na tabia za kiongozi bora **4.** Chanzo na aina za migogoro ya jamii (ardhi, mipaka, rasilimali) **5.** Mbinu za upatanisho na usuluhishi wa migogoro **6.** Ushirikiano wa jamii katika maamuzi ya serikali za mitaa **7.** Ulinzi wa haki za wananchi na mwongozo wa malalamiko	**1.** Washiriki wataweza kuongoza serikali za mitaa kwa ufanisi na kwa mujibu wa sheria **2.** Wataweza kusuluhisha migogoro ya jamii kwa njia za amani **3.** Ushirikiano kati ya viongozi wa serikali za mitaa utaimarishwa **4.** Malalamiko ya wananchi yatashughulikiwa haraka na kwa haki **5.** Utamaduni wa amani na utulivu katika jamii utaimarishwa	**3 Siku** TZS 540,000/=	Sheria ya Serikali za Mitaa Na. 7/1982 na Na. 8/1982 pamoja na Mwongozo wa PO-RALG unahitaji uongozi madhubuti. Migogoro ya ardhi na rasilimali katika jamii inahitaji viongozi wenye ujuzi.
21	**Uchumi wa Buluu (Blue Economy) na Maendeleo Endelevu ya Rasilimali za Maji**	Maafisa Uvuvi, Maafisa Mazingira, Maafisa Mipango, Maafisa Biashara, Maafisa Maendeleo ya Jamii na Watendaji wa Halmashauri za Pwani na Kandokando ya Maziwa	**1.** Dhana ya Uchumi wa Buluu na umuhimu wake kwa maendeleo ya Tanzania **2.** Sera na mikakati ya kitaifa kuhusu Uchumi wa Buluu na rasilimali za maji **3.** Rasilimali za maji – bahari, maziwa, mito na ardhioevu	**1.** Washiriki wataelewa dhana, kanuni na fursa za Uchumi wa Buluu **2.** Wataweza kupanga na kuratibu miradi ya kukuza Uchumi wa Buluu katika maeneo yao **3.** Halmashauri zitaongeza mapato kupitia rasilimali za maji kwa njia endelevu	**4 Siku** TZS 540,000/=	Serikali ya Tanzania imeweka Uchumi wa Buluu kama kipaumbele cha kitaifa cha maendeleo endelevu. Dira na mipango ya kisekta vinasisitiza matumizi

Na.	Jina la Kozi	Washiriki Wanaolengwa	Mada Zinazofundishwa	Matokeo Yanayotarajiwa	Muda & Gharama	Sababu ya Msingi (CAG & Serikali)
			4. Fursa za kiuchumi: uvuvi endelevu, ufugaji wa samaki (aquaculture), utalii wa fukwe na usafirishaji wa majini **5.** Usimamizi endelevu wa rasilimali za uvuvi na ulinzi wa mfumo ikolojia wa majini **6.** Jukumu la halmashauri katika kukuza Uchumi wa Buluu na kuongeza mapato **7.** Uwekezaji na ushirikiano wa sekta binafsi katika Uchumi wa Buluu **8.** Fursa za ufadhili wa miradi ya Uchumi wa Buluu na uhifadhi wa mazingira ya majini	**4.** Usimamizi endelevu wa rasilimali za uvuvi na mazingira ya majini utaimarishwa **5.** Wataweza kuvutia uwekezaji na ufadhili katika sekta ya Uchumi wa Buluu		endelevu ya rasilimali za bahari na maziwa, hivyo halmashauri za pwani na maziwa zinahitaji uwezo wa kusimamia fursa hizi.
22	**Ushirikiano kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi (PPP) katika Serikali za Mitaa na Taasisi za Umma**	Wakurugenzi, Maafisa Mipango, Maafisa Biashara, Wahasibu, Wanasheria na Wakuu wa Idara wa Halmashauri, Manispaa, Majiji, Taasisi na Mashirika ya Umma	**1.** Dhana na aina za PPP (BOT, BOO, mikataba ya huduma, ukodishaji n.k.) **2.** Mfumo wa kisheria wa PPP Tanzania – Sheria ya PPP na kanuni zake **3.** Jukumu la halmashauri, manispaa na taasisi za umma katika miradi ya PPP **4.** Utambuzi na uchambuzi wa miradi inayofaa kwa PPP **5.** Maandalizi ya miradi na upembuzi yakinifu (Feasibility Study) **6.** Mchakato wa zabuni na uteuzi wa mbia wa sekta binafsi **7.** Usimamizi wa mikataba ya PPP na ugawaji wa hatari (Risk Allocation) **8.** Mifano ya miradi ya PPP iliyofanikiwa Tanzania na kimataifa	**1.** Washiriki wataelewa dhana, aina na faida za PPP **2.** Wataweza kutambua na kuandaa miradi inayofaa kutekelezwa kwa njia ya PPP **3.** Halmashauri na taasisi za umma zitaongeza uwezo wa kutekeleza miradi kwa kushirikiana na sekta binafsi **4.** Usimamizi bora wa mikataba ya PPP na udhibiti wa hatari utaimarishwa **5.** Utoaji wa huduma na utekelezaji wa miradi ya maendeleo utaboreshwa kupitia ushirikiano wa sekta binafsi	**4 Siku** TZS 540,000/=	Mwelekeo wa sasa wa Serikali unasisitiza ushirikiano wa sekta ya umma na binafsi kama njia ya kugharamia na kutekeleza miradi ya maendeleo. Sheria ya PPP inahimiza halmashauri, manispaa na taasisi za umma kutumia PPP kuongeza ufanisi wa utoaji huduma.
23	**Kazi na Wajibu wa Madalali wa Biashara (Magari, Nyumba na Ardhi, na Mazao ya Mbogamboga na Matunda)**	Maafisa Biashara, Maafisa Mapato, Watendaji wa Kata, Wasimamizi wa Masoko, Maafisa Maendeleo ya Jamii na Wadhibiti wa Masoko ya Majiji na Miji	**1.** Dhana ya udalali wa biashara na nafasi yake katika uchumi wa mijini na vijijini **2.** Mfumo wa kisheria, usajili na utoaji leseni kwa madalali (kanuni za halmashauri) **3.** Kazi na wajibu wa madalali katika sekta mbalimbali za biashara **4.** Udalali wa magari – taratibu, nyaraka, udhibiti na uzuiaji wa udanganyifu **5.** Udalali wa nyumba na ardhi (Real Estate) – maadili, mikataba na ulinzi wa wateja **6.** Masoko ya mbogamboga na matunda – jukumu la madalali na mfumo wa upangaji bei **7.** Maadili ya udalali na kuzuia unyonyaji wa wazalishaji na wanunuzi **8.** Ukusanyaji wa mapato ya halmashauri kutoka kwa shughuli za udalali	**1.** Washiriki wataelewa kazi na wajibu wa madalali kwa mujibu wa sheria na kanuni **2.** Halmashauri zitaweza kusajili, kutoa leseni na kudhibiti madalali kwa ufanisi **3.** Mapato ya halmashauri kutoka sekta ya udalali yataongezeka kwa uwazi **4.** Maadili, uwazi na ulinzi wa wateja katika shughuli za udalali yataimarishwa **5.** Ufanisi wa masoko ya mijini na kanda utaongezeka kupitia usimamizi bora wa wapatanishi	**3 Siku** TZS 540,000/=	Shughuli za udalali katika sekta za magari, nyumba na ardhi, na masoko ya mazao zina mchango mkubwa kiuchumi lakini mara nyingi hazidhibitiwi ipasavyo. Halmashauri zinahitaji uwezo wa kusajili, kudhibiti na kukusanya mapato kutoka kwa madalali ili kuongeza ufanisi wa masoko na kulinda wananchi.

SEHEMU YA PILI: RATIBA YA MAFUNZO JULAI 2026 – JUNI 2027

Ratiba ifuatayo inaonyesha mpangilio wa kozi zote 23. Kozi ya kwanza ya Usimamizi wa Mikopo ya Wajasiriamali itarudiwa mwezi mmoja baadaye (Agosti 2026) ili kuhudumia halmashauri nyingi zaidi.

Na.	Jina la Kozi	Siku	Kipindi (2026/27)	Campasi / Eneo la Kufundishia
1	Usimamizi wa Mikopo ya Wajasiriamali na Vikundi vya Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu	4	Julai 2026 & Agosti 2026 (Rudiwa)	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
2	Usimamizi wa Ukusanyaji wa Mapato na Uimarishaji wa Vyanzo vya Mapato ya Halmashauri	4	Agosti 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
3	Mipango Mkakati, Bajeti na Usimamizi wa Utendaji	4	Septemba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
4	Usimamizi wa Ununuzi wa Umma na Mikataba	4	Septemba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
5	TEHAMA na Mabadiliko ya Kidijitali katika Serikali za Mitaa	3	Oktoba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
6	Ufuatiliaji na Tathmini (M&E) ya Miradi na Programu za Maendeleo	4	Oktoba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
7	Matumizi ya Mifumo ya Kielektroniki ya Ukusanyaji wa Mapato (LGRCIS na GePG)	3	Novemba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
8	Usimamizi wa Miradi na Uhamasishaji wa Rasilimali za Maendeleo	4	Novemba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
9	Usimamizi wa Rasilimali Watu, Uongozi na Utendaji katika Utumishi wa Umma	4	Desemba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
10	Usimamizi wa Kumbukumbu, Nyaraka na Utawala Bora	3	Desemba 2026	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
11	Kuimarisha Mfumo wa Ukaguzi wa Ndani, Usimamizi wa Hatari na Udhibiti wa Ndani	4	Januari 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
12	Usimamizi wa Shule katika Enzi ya Kidijitali	4	Januari 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo

Na.	Jina la Kozi	Siku	Kipindi (2026/27)	Campasi / Eneo la Kufundishia
				Mengine Yaliyotangazwa
13	Uongozi wa Maadili, Uwazi na Utawala Bora katika Serikali za Mitaa	3	Februari 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
14	Usimamizi wa Miradi ya Ujenzi kwa Kutumia Force Account	4	Februari 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
15	Matumizi ya Takwimu na Uchambuzi wa Data katika Maamuzi ya Serikali	4	Machi 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
16	Uandishi wa Andiko la Mradi na Upatikanaji wa Ruzuku za Maendeleo	4	Machi 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
17	Huduma Bora kwa Wateja na Mawasiliano katika Sekta ya Umma	3	Aprili 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
18	Usimamizi wa Mali za Umma na Mfumo wa Serikali wa Usimamizi wa Mali	4	Aprili 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
19	Usimamizi wa Mazingira, Mabadiliko ya Tabianchi na Ustahimilivu wa Jamii	4	Mei 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
20	Uongozi wa Serikali za Mitaa na Usimamizi wa Migogoro katika Jamii	3	Juni 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
21	Uchumi wa Buluu (Blue Economy) na Maendeleo Endelevu ya Rasilimali za Maji	4	Mei 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
22	Ushirikiano kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi (PPP) katika Serikali za Mitaa na Taasisi za Umma	4	Machi 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa
23	Kazi na Wajibu wa Madalali wa Biashara (Magari, Nyumba na Ardhi, na Mazao ya Mbogamboga na Matunda)	3	Aprili 2027	Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya & Maeneo Mengine Yaliyotangazwa

SEHEMU YA TATU: MAELEZO YA ZIADA NA MASHARTI

1. Muda na Muundo wa Kozi

Kila kozi itakayotolewa ina muda wa siku 3 hadi 4 za mafunzo ya makini. Kozi zitaendeshwa kwa njia ya mafunzo ya maingiliano (interactive) ikijumuisha:

- Mihadhara ya kitaalamu kutoka kwa washauri na wasomi wa CBE wenye uzoefu wa serikali za mitaa
- Mazungumzo ya kikundi na kubadilishana uzoefu kati ya washiriki
- Masimulizi ya hali halisi (Case Studies) kutoka halmashauri za Tanzania
- Mazoezi ya vitendo yanayounganisha mada na mazingira halisi ya kazi
- Tathmini ya mwisho wa kozi na utoaji wa cheti cha CBE Tanzania

2. Gharama na Huduma Zilizojumuishwa

Gharama ya kila mshiriki ni TZS 540,000/= tu kwa kozi moja (siku 3-4). Gharama hii inajumuisha:

- Nyenzo zote za mafunzo (maandishi, vitabu, CD/USB)
- Chakula cha mchana na vinywaji wakati wote wa mafunzo
- Cheti cha mwisho cha CBE Tanzania chenye kutambuliwa kitaifa
- Huduma za msaada wa kisomo na rasilimali za mtandao wa CBE

Kumbuka: Halmashauri zinawajibika kugharamia usafiri na malazi ya washiriki wao.

3. Campasi za CBE Zinazohusika

- CBE Dar es Salaam – Makao Makuu (Morogoro Road)
- CBE Dodoma – Makao ya Serikali Kuu
- CBE Mwanza – Kanda ya Ziwa
- CBE Mbeya – Kanda ya Nyanda za Juu Kusini
- Maeneo Mengine Yatakayotangazwa – Kwa Ombi Maalum la Halmashauri

4. Jinsi ya Kuomba / Kujisajili

Halmashauri zinazotaka kujisajili au kupata maelezo zaidi ziwasiliane na:

Jina: Dr. Nasibu Mramba
Cheo: Mkurugenzi wa Ushauri, Utafiti na Machapisho
Taasisi: Chuo cha Elimu ya Biashara (CBE) Tanzania
Simu: 0755 488 381

"CBE Tanzania – Kuimarisha Uwezo wa Tanzania kwa Elimu ya Ubora"

Dar es Salaam | Dodoma | Mwanza | Mbeya
Julai 2026